

'Ik wilde niet in een portiek creperen'

Ze verkocht drugs en haar lichaam en zwierf jarenlang als dakloze junkie over de Wallen. Nu is Mignon van Riel (45) bezig met een boek over haar ervaringen. Nog regelmatig gaat ze even 'tippelen', maar dan alleen om de sfeer te proeven.

TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE MAYANNE KÖNST

'Mensen die uit een liefdevol nest komen hebben van nature iets meegekregen. In mijn familie hebben we, wat dat betreft, een grote achterstand. En toch kun je daaroverheen komen. Maar je moet het wel zelf bevechten...' Ze kletst vrolijk en honderduit tijdens haar *sentimental journey* naar de Wallen. Toeristen in de Berenstraat, een van de 'negen straatjes' richting Dam, kijken glazig langs haar heen, opgeslokt door de spiegelende etalages.

Stevig stapt ze door op elegante halfhoge laarzen over een nauwsluitende suède broek. Een kek leren jasje met daaronder iets héél zachts van velours. Invoelende blauwe ogen en een grote gevoelige mond; ze geven haar subtiel opgemaakte gezicht iets onweerstaanbaars. Het blond gepermanente haar in een *wetlook* tot op de schouders maakt de aantrekkingskracht voor bepaalde mannen compleet. Mignon is weer op pad.

'Het scheelt wel dat ik nu terug kan naar huis, mijn veilige haven, dat is toch een héél ander gevoel', zegt ze op het Damrak aangekomen, met een aanstekelijke giebel. De eerste jaren beperkte ze zich tot 'bedelen' bij de toeristen. 'De hoeren waren er niet altijd even blij mee, die hadden vaak het idee dat ik daar mannen oppikte, maar dan maakte ik duidelijk dat ik gewoon bedelde, nou

ja, gewoon... ik sprak mensen aan en vertelde een verhaal. Dat ik beroofd was en terug naar huis wilde. Ja, dat werkte, ik sprokkelde op het laatst wel zo'n driehonderd gulden per dag bij mekaar.'

Acid lady

Op het financiële hoogtepunt van haar leven verkocht ze ook drugs. Haar *partner in crime*, een Duitse straatmuzikant die op het Damrak speelde – 'daarom ben ik er ook verliefd op geworden' –, had zijn gitaar al vrij snel aan de wilgen gehangen. 'Hij was gewoon lui van aard', vertelt zij, terwijl ze geroutineerd het Damrak oversteekt en de Beursstraat in loopt. In de kille schaduw van de Beurs van Berlage stijgen alcohol- en andere viezige luchtjes uit de straatklinkers omhoog. 'Kijk!' Ze wijst naar een onopvallend hotel, tussen de vrolijke neonlampen van een paar nachtcafés. 'Daar huurden we een kamer voor vijftig gulden per nacht.'

'Op een gegeven moment liet hij mij al het werk doen. Hij had met zijn agressie ergens een contact verknald, dat hij toen naar mij doorschoof. Vanaf dat moment was ik op de Wallen de *acid lady*, degene die lsd verkoopt, vooral de Marokkanen kwamen voor grote hoeveelheden naar mij toe, die wisten het allemaal.' Met het geld dat ze verdiende kon het stel een kleine caravan kopen

op het KNSM-eiland in Oost. Ondertussen raakte lsd als partydrug uit. Ook het 'bedelen' ging achteruit, toeristen werden al in de trein gewaarschuwd. Een volgende verleiding lonkte.

'Bij het bedelen kreeg ik weleens aanbiedingen van mannen. Ik heb mijn vriend meerdere malen gesmeekt: help eens mee, want ik trek het gewoon niet meer. En hij is toch een soort pooier geworden, want toen het geld opraaakte vond hij prostitutie ineens wel oké.' Ze stopt even. Halverwege haar vroegere 'bedelroute' op de befaamde 'pillenbrug' naar de Oude Hoogstraat vertelt ze, wijzend richting universiteit: 'Op de Oudezijds Achterburgwal zat ik vaak in een portiek om even tot rust te komen.'

Schaamte

Versluierd door de grijze herfstnevels van de Oudezijds rijzen in de verte de contouren van de Sint-Nicolaaskerk op. 'Kijk eens wat mooi', zegt ze, met een knik naar herfstkleuren langs de gracht. 'Ik ging soms aan de walkant zitten en dan kwamen de zwerfkatten. Die waren nogal mager, dus kocht ik in de supermarkt effe een blikje voer. Op een gegeven moment kwam er iemand van dat Bulldogcafé: "Laat die katten met rust, zwerfster", en toen zei ik: "Die beesten hebben honger, dat maak ik zelf wel uit." Vreemd genoeg was het niet alleen vervelend allemaal, het voelde ook heel eigen, een beetje als mijn eigen straten, mijn territorium zeg maar...'

Lopend over de Oudezijds Achterburgwal, richting Centraal Station, werpt ze af en toe een vluchtige blik op de hoeren die in de souterrains van de grachtenpanden achter hun roodverlichte ramen zitten. Ook de nare herinneringen komen nu omhoog. 'Bij het bedelen had ik toch minder schaamte,

'Prostitutie maakte iets in mijn binnenste stuk, ik probeerde mijn gevoel wel uit te schakelen, maar dat kun je natuurlijk nooit helemaal'

bovendien was prostitutie iets wat ik heel naar vond om te doen. Het maakte iets in mijn binnenste stuk, ik probeerde mijn gevoel wel uit te schakelen, maar dat kun je natuurlijk nooit helemaal.'

Aan de details van deze periode denkt ze liever niet terug. Mignon pikte haar klanten op straat op en ging dan naar een 'peeshotelletje', waar ze voor een uur of een half uur een kamer huurde. 'Daar werd je nog een beetje in de gaten gehouden. Want het was soms echt gevaarlijk. Het laatste jaar dat ik dit deed verdween een aantal meiden, die later werden teruggevonden in de omgeving van Amsterdam, in stukken gesneden in vuilniszakken. Wij dachten allemaal dat het dezelfde vent was, totaal gestoord. Hij is nooit gepakt en het is ook nooit opgelost.'

Doodvonnis

Na de ontruiming van het KNSM-eiland halverwege de jaren negentig, kwamen Mignon en haar vriend weer op straat terecht. 'Op een gegeven moment heeft-ie mij het hotel uit gegooid. Daarna kwam hij wel een keer om geld vragen, maar toen zei ik: "Nu kan je wel bedelen dus." Het was echt zo'n man die altijd de verantwoordelijkheid op een ander schoof. Ik trek dat soort mannen kennelijk aan. Maar nu wil ik het echt niet meer', zegt ze vastbesloten, op de comfortabele hoekbank van de sociale nieuwbouwwoning waar ze al veertien jaar woont.

Ze leest boeken over psychologie en over gedachtekracht. 'Dat werkt echt.' Haar leven kwam pas op de rails op het moment dat ze een 'doodvonnis' kreeg. 'Ik werd zieker en zieker en toen ik hoorde dat ik hiv had, besloot ik te gaan afkicken, want ik wilde niet dat mijn familie zou horen dat ik in een portiek was gecrepeerd.' Geholpen door het AMC en met steun van lotgenoten bij de hiv-vereniging krabbelde ze over-eind. De zware – in die tijd nog experimentele – medicatie had wel gevolgen: vijf jaar geleden overleefde ze nauwelijks een hartaanval. 'En daarna had ik van schrik een terugval, vandaar dat ik

nu weer bij de verslavingszorg van de Jellinek loop.'

Als oudste dochter van een getraumatiseerd Limburgs gezin ziet Mignon van Riel de familiepatronen ook bij haar broers terugkomen. 'Het gevoel dat je niet welkom bent in de wereld is heel sterk, dat komt door onze jeugd in tehuizen, en door onze trauma's. Je moet constant tegen jezelf blijven zeggen: je doet er wél toe. Eigenlijk ben je een heel sociaal mens. Je bent altijd vriendelijk en behulpzaam naar mensen toe, dus waarom zou je geen recht hebben om er te zijn?'

Familieband

Ze maakt verse muntthee, geplukt uit de plantenbak van de Egyptische burens, die op vakantie zijn. 'Ik let voor ze op het huis en geef de planten water.' De warme houten vloeren, antieke Chinese kasten en twee dikke rode katten op een hemelbed in de slaapkamer geven het huis de nodige sfeer. 'Ik ben een zorgzaam type en dat ben ik altijd geweest, ik heb een sterk verantwoordelijkheidsgevoel', vertelt ze.

Dat was dan ook de reden om haar twee 'nichies' tien jaar geleden, toen drie en vijf jaar oud, weg te halen bij haar oudste broer: 'Ze waren verwaarloosd en zaten in een smerig kraakpand. Ik dacht: die kinderen raken straks net zo beschadigd als ik, dat kon ik niet laten gebeuren. Nu zitten ze in een goed pleeggezin, we zien elkaar regelmatig en de oudste gaat naar het gymnasium. En als we bij elkaar zijn, met mijn jongere broer en zus erbij, is er duidelijk een familieband.'

In een opengewerkte gangkast bij de voordeur staat een computer op een piepklein bureau. Grote schriften vol handgeschreven teksten erbij. 'Ik weet inmiddels dat ik kan schrijven, dat heb ik ook al eens voor een hiv-blad gedaan. Ik ben iemand met een grote fantasie. Op een activiteitentraining las ik eens een verhaal voor, waarvan iedereen dacht dat het een sprookje was uit een boek, maar ik had het daar ter plekke verzonnen. Je kunt in ieder geval niet zeggen dat ik een saai leven heb gehad.'

Zand

Ons huis ligt inmiddels vol met zand. Ook al bezemen en stofzuigen we elke dag, een etmaal later is het weer hetzelfde: overal zand. Het is alsof we aan het strand wonen, alleen is er geen zee te zien. Als ik de deur uit ga, sta ik in een zandvlakte, een soort afgraving, met diepe kuilen en bergen en dalen. Soms steekt er een leiding van het een of ander uit de grond omhoog. Dat zand hebben we zelf mee naar binnen genomen: met onze schoenen en onze fiets. Onze steeg wordt namelijk gerenoveerd, of gerestaureerd, of geheringericht, ik weet niet hoe ze het noemen tegenwoordig. Het komt erop neer dat de straat geheel vernieuwd en gemoderniseerd wordt. Het wordt vast prachtig.

Er is alleen iets raars mee. Op de aangekondigde dag gingen ze vol goede moed en enthousiasme aan het werk, de mannen van de stad. Twee dagen later was al het asfalt verdwenen, alle verkeersborden, paaltjes en hekjes. Allemaal weg. En daaronder lag dus heel veel zand, en dat ligt er nog steeds. Toen werd het stil. Niemand begon om zeven uur te hameren, te zagen, te bulldozeren of te drilboren. Niemand begon wat dan ook te doen. Er gebeurde niets.

En er gebeurt nog steeds niets. De straat ligt open, alsof ze ergens op wacht. Er liggen wat rubberen matten, zodat de bewoners van de steeg naar hun voordeur kunnen komen. Maar verder: alleen maar zand.

Eergisteren hoorde ik een hoopgevend geluid: alsof iemand weifelend een bulldozer startte. Maar het was een brommer om de hoek.

Het komt voor dat ik ergens geestdriftig aan begin, maar na een tijdje het heilige vuur verlies en vervolgens vergeet de klus af te maken. Of ik heb er geen zin meer in. Maar ik ben vast de enige die zoiets doet. Toch?

ROB VAN ERKELENS